

Ucraïna no se'n surt

OPINIÓ

CAPTIVS DE LA INDECISIÓ DE LA UE I DE L'AMENÇA DE "SOBIRANIA LIMITADA" DE PUTIN, ELS UCRAÏNESOS SE SENTEN ATRAPATS EN UNA MENA DE LLIMBS HISTÒRICS. COM TANTES VEGADES DES DE FA CENT ANYS

Caldria demanar-se si Ucraïna podrà permetre's algun respir ara que l'idil-li Putin-Trump sembla que s'hagi evaporat. I no és versemblant que la Casa Blanca gosi mirar cap a una altra banda si el Kremlin engegués una escalada al Donbàs. O bé forçés la fràgil estabilitat del Govern ucraïnès sorgit de la revolta de Maidan. Les relacions russo-americanes han començat a reptar pel primer tram d'aquesta nova edició de guerra freda i ja tenim Trump exaltant les virtuts de l'OTAN. Però, haver esquivat el risc que suposava el bon rotllo Putin-Trump no garanteix a Ucraïna estabilitat social, econòmica i territorial. Tot són esquerdes. Les repúbliques de Donetsk i de Lugansk —el Donbàs— prenen cada cop més un to geopolític semblant al de la Republika Srpska, aquell tros de l'antiga Iugoslàvia que ni és independent ni ha acabat d'incorporar-se a la federació de Bòsnia i Hercegovina. Potser sí, el Donbàs voldria incorporar-se a Rússia, però és Putin mateix qui ho frena. Li interessa com a moneda de canvi amb Kíev —si és que es reactiven les negociacions de Minsk— i sobretot garantint alguna mena de lligam amb Moscou. Però ni de bon tros vol *quedar-se* el Donbàs, per la càrrega administrativa i econòmica que representa.

I mentrestant, què se n'ha fet, de Maidan? Els mots *frustració*, *decepció* i *desengany* no deixen de planar-hi. Tot i que la propaganda putinista hagi presentat la revolta del 2014 com un moviment ultranacionalista finançat pels occidentals, Maidan ha estat una sacsejada de regeneració democràtica. Una mena de 15M que, a més de desemmascarar i fer fora polítics i oligarques corruptes, mai no va perdre de vista rescatar Ucraïna dels llimbs de "sobirania limitada", intensificada pel putinisme. Ara mateix, però, un

LLIBERT
FERRÍ
@Llibertferri

corrent d'euroescpticisme travessa el que queda de Maidan. Milers de ciutadans, especialment els joves, es pregunten per què Europa no està complint les promeses d'oportunitats de benestar. I aquest estat d'ànim i d'opinió el reforcen els mitjans de comunicació propietat d'oligarques que —encara esquitxats per la corrupció— no amaguen que estan farts d'esperar. Què vol fer Europa amb Ucraïna?, es demanen a Kíev. L'euroescpticisme esdevé eurofòbia quan qui opinen són els ultres: tant l'extrema dreta nacionalista com el nacionalcomunisme de matriu russo-soviètica. Un escenari travessat per variables que desgasten encara més la confiança Ucraïna-UE, com ara les dilacions de Brussel·les en l'expedició de visats per al lliure accés dels ucraïnesos a l'espai Schengen.

Finalment, l'abril passat, el Parlament Europeu va autoritzar que els ciutadans d'Ucraïna puguin estar sense visat tres mesos en territori de la UE per turisme, negoci i activitats culturals. Tot molt aconseguit. Que milers d'ucraïnesos es plantin a París, a Berlín o Amsterdam amb la intenció de quedar-s'hi treu el son als polítics comunitaris que, com els dels Països Baixos, han arribat a amenaçar de blocar el desplegament de l'Acord d'Associació de la UE amb Ucraïna.

Quan fa cent anys els imperis austríac i tsarista s'ensorraren, mentre els bolxevics muntaven el nou Estat proletari, Ucraïna creia que tenia al davant la seva gran oportunitat d'emancipació nacional. Però no. Entre 1917 i 1922 el territori quedà captiu de grups que el fragmentaren i se'l repartiren. Eren sectors socials i ideològics més pendents d'autoreferenciar-se que no pas de construir la cohesió nacional. Serien els comunistes de Lenin els qui el 1922, incorporant Ucraïna a l'URSS, encetarien una dècada de reconstrucció nacional, cultural i social. Fins que la fam imposada per Stalin —l'Holodomor, l'Holocaust ucraïnès— provocà centenars de milers de morts. Tants, que encara no ha estat possible identificar-los i comptar-los tots. A Ucraïna els períodes llargs de tragèdia s'han alternat amb curtes etapes d'esperança, com durant l'esfondrament de l'URSS, al desembre de 1991, quan la independència guanyà el referèndum d'autodeterminació. Semblava que finalment la plena sobirania arribava per quedar-se. Un cop més, no ha estat així. La "sobirania limitada" en els seus diferents formats continuaria assetjant, de vegades soterrada i latent: el 2004, esquivant els obstacles de la Revolució Taronja i, ara mateix, passant per sobre del Maidan i de tantes esperances.

Periodista